

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 14ης Δεκεμβρίου 2000*

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-300/98 και C-392/98,

που έχουν ως αντικείμενο αιτήσεις του Arrondissementsrechtbank 's-Gravenhage (Κάτω Χώρες) (C-300/98) και του Hoge Raad der Nederlanden (Κάτω Χώρες) (C-392/98) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με τις οποίες ζητείται, στο πλαίσιο των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιον των αιτούντων δικαστηρίων μεταξύ

Parfums Christian Dior SA

και

Tuk Consultancy BV (C-300/98)

και μεταξύ

Assco Gerüste GmbH,

Rob van Dijk, ο οποίος ενεργεί υπό την εμπορική ονομασία «Assco Holland Steigers Plettac Nederland»,

και

Wilhelm Layher GmbH & Co. KG,

Layher BV (C-392/98),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

η έκδοση προδικαστικής απόφασεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα δικαιώματα επί των προϊόντων της διανοίας στον τομέα του εμπορίου, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας, κατά το μέρος που αφορά θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 336, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, C. Gulmann, A. La Pergola, M. Wathelet και B. Σκουρή, προέδρους τμήματος, D. A. O. Edward (εισηγητή), J.-P. Puissochet, P. Jann, L. Sevón, R. Schintgen και F. Macken, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: κ. Γ. Κοσμάς
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Tuk Consultancy BV, εκπροσωπούμενη από τους K. T. M. Stöpetie και M. van Empel, δικηγόρους Άμστερνταμ (υπόθεση C-300/98),
- οι Assco Gerüste GmbH και R. van Dijk, εκπροσωπούμενοι από τον G. van der Wal, δικηγόρο Βρυξελλών (υπόθεση C-392/98),
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. A. Fierstra, προϊστάμενο του τμήματος ευρωπαϊκού δικαίου στο Υπουργείο Εξωτερικών (υπόθεση C-392/98),

- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την K. Rispal-Bellanger, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον S. Seam, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων στην ίδια διεύθυνση (υπόθεση C-392/98),

- η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον L. I. Fernandes, διευθυντή της νομικής υπηρεσίας της γενικής διεύθυνσης κοινοτικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, καθώς και από την T. Moreira και την M. J. Palma, αντιστοίχως γενικό υποδιευθυντή και νομικό στη γενική διεύθυνση διεθνών οικονομικών σχέσεων (υπόθεση C-300/98),

- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον J. E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, επικουρούμενο από τους D. Anderson, barrister (υπόθεση C-300/98), και M. Hoskins, barrister (υπόθεση C-392/98),

- το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από τους J. Huber και G. Houttuin, νομικούς συμβούλους (υποθέσεις C-300/98 και C-392/98),

- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον P. J. Kuijper, νομικό σύμβουλο (υποθέσεις C-300/98 και C-392/98),

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις των Assco Gerüste GmbH και R. van Dijk, εκπροσωπούμενων από τον G. van der Wal και τον G. A. Zonnekeyn, δικηγόρο Βρυξελλών, της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον M. A. Fierstra, της Δανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον J. Molde, προϊστάμενο τμήματος στο Υπουργείο Εξωτερικών, της Ισπανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από την N. Díaz Abad, abogado del Estado, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον S. Seam, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενης από τον J. E. Collins, επικουρούμενο από τον

Μ. Hoskins, του Συμβουλίου, εκπροσωπούμενου από τον G. Houttuin, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον H. van Vliet, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, κατά τη συνεδρίαση της 23ης Μαΐου 2000,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 11ης Ιουλίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Το Arrondissementsrechtbank 's-Gravenhage, με διάταξη της 25ης Ιουνίου 1998 η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Ιουλίου 1998 (C-300/98), και το Hoge Raad der Nederlanden, με απόφαση της 30ής Οκτωβρίου 1998 η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 5 Νοεμβρίου 1998 (C-392/98), υπέβαλαν αντιστοίχως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), ένα και τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα δικαιώματα επί των προϊόντων της διανοίας στον τομέα του εμπορίου (στο εξής: Συμφωνία TRIPs), η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: Συμφωνία ΠΟΕ) και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας, κατά το μέρος που αφορά θέματα που εμπíπτουν στις αρμοδιότητές της, με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 336, σ. 1).
- 2 Όσον αφορά την υπόθεση C-300/98, το ερώτημα που υποβλήθηκε ανέκλυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της εταιρίας Parfums Christian Dior SA (στο εξής: Dior) και της εταιρίας Tuk Consultancy BV (στο εξής: Tuk).

- 3 Όσον αφορά την υπόθεση C-392/98, τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν ανέκλυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ, αφενός, της εταιρίας Assco Gerüste GmbH και του R. van Dijk (συλλήβδην στο εξής: Assco) και, αφετέρου, της εταιρίας Wilhelm Layher GmbH & Co. KG (στο εξής: Layher Γερμανία) και της θυγατρικής της Layher BV (στο εξής: Layher Κάτω Χώρες).

Το νομικό πλαίσιο

- 4 Η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 94/800 έχει ως εξής:

«εκτιμώντας ότι εκ φύσεως δεν είναι δυνατή η άμεση επίκληση της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και των παραρτημάτων της ενώπιον του Δικαστηρίου ή των δικαστηρίων των κρατών μελών».

- 5 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως αυτής ορίζει:

«Εγκρίνονται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, ως προς το τμήμα που εμπίπτει στην αρμοδιότητά της, οι ακόλουθες πολυμερείς συμφωνίες και πράξεις:

— η συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, καθώς και οι συμφωνίες που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 1, 2 και 3 της συμφωνίας».

6 Κατά το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs:

«1. Οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή προσωρινών μέτρων:

α) προκειμένου να αποτραπεί η παραβίαση κάποιου δικαιώματος [επί των προϊόντων της διανοίας] και ειδικότερα για να αποτραπεί η είσοδος στα υπαγόμενα στη δικαιοδοσία τους δίκτυα εμπορίας αγαθών, συμπεριλαμβανομένων εισαγόμενων αγαθών αμέσως μετά τον εκτελωνισμό τους·

β) προκειμένου να διαφυλαχθούν αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στην υποτιθέμενη παραβίαση.

2. Όταν κρίνεται αναγκαίο, οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να θεσπίζουν προσωρινά μέτρα χωρίς πρώτα να ακούσουν τις απόψεις της άλλης πλευράς, ιδίως όταν πιθανολογείται ότι τυχόν καθυστέρηση ενδέχεται να προκαλέσει ανεπανόρθωτη βλάβη στο πρόσωπο στο οποίο ανήκει το σχετικό δικαίωμα, ή όταν αποδεικνύεται ότι υπάρχει κίνδυνος καταστροφής συναφών αποδεικτικών στοιχείων.

3. Οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να ζητούν από τον [αιτούντα] να προσκομίσει τυχόν αποδεικτικά στοιχεία τα οποία είναι ευλόγως δυνατό να συγκεντρώσει, προκειμένου να βεβαιωθούν σε ικανοποιητικό βαθμό ότι ο [αιτών] είναι το πρόσωπο στο οποίο ανήκει το εκάστοτε δικαίωμα και ότι η υποτιθέμενη παραβίαση αφορά το δικαίωμα του [αιτούντος] ή ότι επίκειται παραβίαση ενός τέτοιου δικαιώματος· επίσης έχουν την εξουσία να ζητούν από τον [αιτούντα] να καταβάλει εύλογη εγγύηση ή κάποια ισοδύναμη ασφάλεια, με σκοπό την προστασία του [καθού] και την αποτροπή καταχρήσεων.

4. Όταν έχουν αποφασισθεί προσωρινά μέτρα χωρίς πρώτα να ακουστούν οι απόψεις της άλλης πλευράς, τα θιγόμενα μέρη πρέπει να ενημερώνονται σχετικά αμελλητί και πάντως το αργότερο μετά την εκτέλεση των μέτρων. Με αίτηση του [καθού] διενεργείται επανεξέταση των μέτρων, οπότε ο [καθού] έχει το δικαίωμα να εκθέσει τις απόψεις του· σκοπός της επανεξέτασης είναι να αποφασισθεί, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη γνωστοποίηση των μέτρων, κατά πόσον είναι σκόπιμη η τροποποίηση, ανάκληση ή διατήρηση σε ισχύ των εκάστοτε μέτρων.

5. Είναι δυνατό να ζητείται από τον [αιτούντα] να προσκομίσει τυχόν άλλα στοιχεία, τα οποία είναι απαραίτητα, προκειμένου η αρμόδια για την εκτέλεση των προσωρινών μέτρων αρχή να μπορέσει να εντοπίσει τα προϊόντα στα οποία αυτά αναφέρονται.

6. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, τα προσωρινά μέτρα τα οποία λαμβάνονται δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 ανακαλούνται ή έστω παύουν να ισχύουν μετά από αίτηση του [καθού], αν δεν κινηθούν μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα οι προβλεπόμενες διαδικασίες για την έκδοση απόφασης επί της ουσίας της υπόθεσης· το κρίσιμο χρονικό διάστημα καθορίζεται από τη δικαστική αρχή που έχει διατάξει την εκτέλεση των μέτρων, σε περίπτωση που κάτι τέτοιο επιτρέπεται από τη νομοθεσία του οικείου μέλους. Αν δεν υπάρχει ρητός καθορισμός του κρίσιμου χρονικού διαστήματος, αυτό δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο των 20 εργασίμων ημερών ή των 31 ημερολογιακών ημερών, ανάλογα με το ποιο χρονικό διάστημα είναι το μεγαλύτερο.

(...)

7 Η τελική πράξη στην οποία περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης και, υπό την επιφύλαξη της συνάψεώς της, η Συμφωνία ΠΟΕ υπογράφηκαν στο Μαρακές (Μαρόκο) στις 15 Απριλίου 1994 από τους εκπροσώπους της Κοινότητας και των κρατών μελών.

8 Μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1975, η προστασία από αυτή καθαυτή την αντιγραφή των προϊόντων εξασφαλιζόταν στις Κάτω Χώρες με κανόνες κοινού δικαίου, και ειδι-

κότερα με κανόνες περί οιονεί αδικοπραξιών και μεταξύ αυτών με το άρθρο 1401 του Burgerlijk Wetboek (στο εξής: αστικός κώδικας), το οποίο την 1η Ιανουαρίου 1992 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 162 του βιβλίου 6 του αστικού κώδικα (στο εξής: άρθρο 6:162 του αστικού κώδικα).

9 Το άρθρο 1401 του αστικού κώδικα όριζε μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1992:

«Κάθε άδικη ζημιογόνος πράξη υποχρεώνει τον υπαίτιο της ζημίας σε αποζημίωση.»

10 Το άρθρο 6:162 του αστικού κώδικα ορίζει από την 1η Ιανουαρίου 1992, κατά το μέρος που αφορά τις παρούσες υποθέσεις:

«1. Όποιος διαπράττει έναντι άλλου προσώπου άδικη πράξη που μπορεί να καταλογιστεί σ' αυτόν υποχρεούται να αποκαταστήσει τη ζημία που το άλλο πρόσωπο υπέστη από την πράξη αυτή.

2. Ως άδικη πράξη νοείται κάθε προσβολή δικαιώματος και κάθε πράξη ή παράλειψη αντίθετη προς νόμιμη υποχρέωση ή προς τα χρηστά ήθη, αρκεί να μη συντρέχει λόγος που αίρει τον άδικο χαρακτήρα της.

3. Άδικη πράξη μπορεί να καταλογιστεί σε εκείνον που τη διέπραξε αν μπορεί να αποδοθεί σε πταίσμα του ή σε γεγονός για το οποίο φέρει ευθύνη βάσει του νόμου ή κατά τα χρηστά ήθη.»

- 11 Το άρθρο 289, παράγραφος 1, του *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering* (στο εξής: κώδικας πολιτικής δικονομίας) ορίζει ότι:

«Σε όλες τις υποθέσεις οι οποίες, λαμβανομένων υπόψη των συμφερόντων των διαδίκων, απαιτούν την άμεση λήψη ασφαλιστικών μέτρων λόγω του επείγοντος, η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί στον πρόεδρο πρωτοδικών σε ειδική συνεδρίαση εργάσιμης ημέρας που αυτός καθορίζει προς τούτο.»

- 12 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 290, παράγραφος 2, του κώδικα πολιτικής δικονομίας, οι διάδικοι μπορούν να εμφανιστούν οικειοθελώς ενώπιον του προέδρου πρωτοδικών που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Ο αιτών πρέπει να εκπροσωπηθεί κατά τη συνεδρίαση από δικηγόρο, ενώ ο καθού μπορεί να εμφανιστεί αυτοπροσώπως ή να εκπροσωπηθεί από δικηγόρο.

- 13 Κατά το άρθρο 292 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, οι αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων δεν προδικάζουν τη δίκη επί της ουσίας.

- 14 Τέλος, κατά το άρθρο 295 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, κατά αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να ασκηθεί έφεση ενώπιον του *Gerechtshof* εντός προθεσμίας δεκατεσσάρων ημερών από τη δημοσίευσή της.

Η διαφορά της κύριας δίκης

Στην υπόθεση C-300/98

- 15 Η Dior κατέχει σήματα για τα προϊόντα αρωματοποιίας *Tendre Poison*, *Eau Sauvage* και *Dolce Vita* (στο εξής: σήματα Dior), σήματα για τα οποία έγιναν διάφορες

διεθνείς καταχωρίσεις, μεταξύ δε άλλων για την Μπενελούξ. Η Dior εμπορεύεται τα προϊόντα της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα με σύστημα επιλεκτικής διανομής, τα δε προϊόντα Dior έχουν ιδιαίτερη ακτινοβολία λόγω γοήτρου και πολυτέλειας.

16 Η Tuk πώλησε και παρέδωσε αρώματα των σημάτων Dior μεταξύ άλλων στην εταιρία Digros BV που εδρεύει στο Hoofddorp (Κάτω Χώρες).

17 Στο πλαίσιο της κύριας δίκης, η Dior ισχυρίστηκε ότι η Tuk με το να πωλήσει αρώματα υπό τα σήματα Dior προσέβαλε τα δικαιώματά της επί των σημάτων αυτών, δεδομένου ότι τα πιο πάνω αρώματα δεν τέθηκαν στο εμπόριο εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (στο εξής: ΕΟΧ) από την ίδια ή με τη συγκατάθεσή της.

18 Συγκεκριμένα, ναι μεν η Tuk απέδειξε, στο πλαίσιο της κύριας δίκης, ότι απέκτησε ένα μέρος των σχετικών προϊόντων στις Κάτω Χώρες, δηλαδή εντός ΕΟΧ, πλην όμως φαίνεται ότι ένα άλλο μέρος των αρωμάτων που προμήθευσε στην Digros BV προερχόταν εκτός ΕΟΧ.

19 Εκτιμώντας ότι η υπόθεση της κύριας δίκης θέτει το ζήτημα αν έχει άμεσο αποτέλεσμα το άρθρο 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs η οποία τέθηκε σε ισχύ στις Κάτω Χώρες την 1η Ιανουαρίου 1996, το Arrondissementsrechtbank 's-Gravenhage αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει το άρθρο 50, παράγραφος 6, της συμφωνίας TRIPs να ερμηνευθεί ως έχον άμεσο αποτέλεσμα υπό την έννοια ότι τα έννομα αποτελέσματα που συνεπάγεται παράγονται και στην περίπτωση που η εθνική νομοθεσία δεν περιέχει ανάλογη διάταξη.»

Στην υπόθεση C-392/98

- 20 Η Layher Γερμανία σχεδιάζει και κατασκευάζει διάφορα είδη ικριωμάτων και μεταξύ αυτών το ικριώμα που αποκαλείται Allroundsteiger. Η Layher Κάτω Χώρες είναι ο αποκλειστικός εισαγωγέας αυτού του είδους ικριώματος στις Κάτω Χώρες.
- 21 Η Layher Γερμανία κατοχύρωσε το προϊόν της με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας τόσο στη Γερμανία όσο και στις Κάτω Χώρες. Η ισχύς του διπλώματος ευρεσιτεχνίας έληξε στις 16 Οκτωβρίου 1994 στη Γερμανία και στις 7 Αυγούστου 1995 στις Κάτω Χώρες.
- 22 Η Assco Gerüste GmbH παρασκευάζει ένα είδος ικριώματος που αποκαλείται Assco Rondosteiger. Το προϊόν αυτό, του οποίου το σύστημα συναρμολογήσεως και μετρήσεως είναι πανομοιότυπο με εκείνο του Allroundsteiger της Layher Γερμανία, τίθεται στο εμπόριο εντός των Κάτω Χωρών από τον R. van Dijk, ο οποίος ενεργεί υπο την εμπορική ονομασία Assco Holland Steigers Plettac Nederland.
- 23 Στις 14 Μαρτίου 1996, οι Layher Γερμανία και Layher Κάτω Χώρες ζήτησαν με αίτηση ασφαλιστικών μέτρων από τον πρόεδρο του Rechtbank te Utrecht (Κάτω Χώρες) να απαγορεύσει στην Assco να εισάγει στις Κάτω Χώρες, να πωλεί, να διαθέτει προς πώληση ή να εμπορεύεται με οποιονδήποτε τρόπο το Assco Rondosteiger όπως κατασκευαζόταν τότε.
- 24 Οι Layher Γερμανία και Layher Κάτω Χώρες στήριξαν την αίτησή τους στο γεγονός ότι η Assco ενήργησε αθέμιτα απέναντί τους, καθόσον εμπορεύθηκε ένα είδος ικριώματος που απλούστατα ήταν απομίμηση του ικριώματος Allroundsteiger. Όπως προκύπτει, στο ολλανδικό δίκαιο οι διατάξεις της ολλανδικής νομοθεσίας που παρατίθενται στις σκέψεις 10 και 11 της παρούσας αποφάσεως μπορούν τα τύχουν επικλήσεως για να απαγορευθεί η παράνομη απομίμηση βιομηχανικού σχεδίου.

- 25 Ο πρόεδρος του Rechtbank te Utrecht δέχθηκε την αίτηση αυτή. Όρισε επίσης ότι η προθεσμία του άρθρου 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs είναι ένα έτος.
- 26 Η Assco άσκησε κατά της απόφασης αυτής έφεση ενώπιον του Gerechtshof te Amsterdam (Κάτω Χώρες). Με απόφαση της 9ης Ιανουαρίου 1997, το Gerechtshof επικύρωσε κατά τα ουσιώδη την απόφαση ασφαλιστικών μέτρων και τη μεταρρύθμισε μόνον κατά το μέρος που καθόρισε την προθεσμία του άρθρου 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs.
- 27 Η Assco άσκησε αναίρεση ενώπιον του Hoge Raad der Nederlanden, το οποίο αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα τρία προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Είναι το Δικαστήριο αρμόδιο για την ερμηνεία του άρθρου 50 της συμφωνίας TRIPs και στο μέτρο που οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν αφορούν προσωρινά μέτρα τα οποία σκοπούν στην αποτροπή της προσβολής κάποιου δικαιώματος επί του σήματος;
- 2) Έχει το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs, ιδίως δε η παράγραφος 6 του εν λόγω άρθρου, άμεσο αποτέλεσμα;
- 3) Στην περίπτωση κατά την οποία κατά της απομμήσεως ενός βιομηχανικού σχεδίου μπορεί να ασκηθεί ένδικο βοήθημα, κατά το εθνικό αστικό δίκαιο βάσει των γενικών διατάξεων περί αδίκων πράξεων, ιδίως στον τομέα του αθεμίτου ανταγωνισμού, πρέπει η ούτως παρεχόμενη στον δικαιούχο προστασία να θεωρηθεί ως “δικαίωμα [επί των προϊόντων της διανοίας]” υπό την έννοια του άρθρου 50, παράγραφος 1, της Συμφωνίας TRIPs;»

28 Τα πιο πάνω ερωτήματα των δύο αιτούντων δικαστηρίων θέτουν τρία ζητήματα, και συγκεκριμένα:

- το ζήτημα της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου να ερμηνεύσει το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs και των προϋποθέσεων ασκήσεως της αρμοδιότητας αυτής (πρώτο ερώτημα στην υπόθεση C-392/98)·
- το ζήτημα του άμεσου αποτελέσματος του άρθρου 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs (μοναδικό ερώτημα στην υπόθεση C-300/98 και δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-392/98)· και
- το ζήτημα της ερμηνείας του όρου «δικαίωμα [επί των προϊόντων της διανοίας]» που περιέχεται στο άρθρο 50, παράγραφος 1, της Συμφωνίας TRIPs (τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-392/98).

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-300/98

29 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή, με την υποστήριξη της Ολλανδικής Κυβερνήσεως κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αμφισβήτησαν το παραδεκτό της αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-300/98 με την αιτιολογία ότι η διάταξη περί παραπομπής δεν αναφέρει σε τί η απάντηση στο υποβληθέν ερώτημα είναι αναγκαία για να μπορέσει το αιτούν δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του.

30 Παρά ταύτα, προκύπτει ότι, κατά την εκδίκαση της διαφοράς της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο, από το οποίο ζητήθηκε να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα βάσει του ημεδαπού δικαίου, διαπίστωσε, αφενός, ότι το άρθρο 50, παράγραφος 6, της Συμ-

φωνίας TRIPs θέτει κάποια όρια όσον αφορά τη διάρκεια των μέτρων αυτών και, αφετέρου, ότι τέτοια όρια δεν προβλέπονται από τις διατάξεις του ημεδαπού δικαίου που διέπουν τις αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων. Κατά συνέπεια, το ερώτημά του αφορά το ζήτημα αν, υπό τις συνθήκες αυτές, οφείλει, όταν εκδώσει την απόφασή του, να τηρήσει τα όρια που θέτει το άρθρο 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs. Εξάλλου, το ερώτημα που υποβάλλει ταυτίζεται στην ουσία με το δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-392/98, του οποίου το παραδεκτό δεν αμφισβητήθηκε.

- 31 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να δοθεί απάντηση στα ερωτήματα που υποβλήθηκαν στις δύο υποθέσεις. Τα ερωτήματα αυτά πρέπει να εξεταστούν με τη σειρά που εκτίθεται στη σκέψη 28 της παρούσας αποφάσεως.

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου να ερμηνεύσει το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs

- 32 Το αντικείμενο του πρώτου ερωτήματος του αιτούντος δικαστηρίου στην υπόθεση C-392/98 είναι αν το περιεχόμενο της αποφάσεως της 16ης Ιουνίου 1998, C-53/96, Hermès (Συλλογή 1998, σ. I-3603), η οποία αφορά την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να ερμηνεύσει το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs, περιορίζεται μόνο στις καταστάσεις που επίπτουν στο δίκαιο των σημάτων.
- 33 Η Συμφωνία TRIPs, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας ΠΟΕ, συνήφθη από την Κοινότητα και τα κράτη μέλη της βάσει συντρέχουσας αρμοδιότητας (βλ. τη γνωμοδότηση 1/94, της 15ης Νοεμβρίου 1994, Συλλογή 1994, σ. I-5267, σκέψη 105). Επομένως, το Δικαστήριο, όταν επιλαμβάνεται μιας υποθέσεως σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης, και ιδίως του άρθρου της 177, έχει αρμοδιότητα να καθορίσει τις υποχρεώσεις που η Κοινότητα ανέλαβε κατ' αυτόν τον τρόπο και να ερμηνεύσει προς τούτο τις διατάξεις της Συμφωνίας TRIPs.
- 34 Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να ερμηνεύσει το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs για να ανταποκριθεί στις ανάγκες των δικαστικών αρχών των κρατών μελών όταν από αυτές ζητείται να εφαρμόσουν ημεδαπούς κανόνες για να διατά-

ξουν ασφαλιστικά μέτρα προς προστασία δικαιωμάτων που απορρέουν από κοινοτική ρύθμιση η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας TRIPs (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση *Hermès*, σκέψεις 28 και 29).

- 35 Ομοίως, όταν μια διάταξη όπως το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs μπορεί να εφαρμοστεί τόσο σε καταστάσεις που εμπίπτουν στο εθνικό δίκαιο όσο και σε καταστάσεις που εμπίπτουν στο κοινοτικό δίκαιο, όπως συμβαίνει στον τομέα των σημάτων, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να την ερμηνεύσει για να αποφευχθούν στο μέλλον ερμηνευτικές αποκλίσεις (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση *Hermès*, σκέψεις 32 και 33).
- 36 Πρέπει να υπογραμμιστεί συναφώς ότι τα κράτη μέλη και τα κοινοτικά όργανα έχουν υποχρέωση στενής συνεργασίας για την υλοποίηση των δεσμεύσεων που ανέλαβαν στο πλαίσιο της συντρέχουσας αρμοδιότητας να συνάψουν τη Συμφωνία ΠΟΕ, περιλαμβανομένης της Συμφωνίας TRIPs (βλ., με το αυτό πνεύμα, την προαναφερθείσα γνωμοδότηση 1/94, σκέψη 108).
- 37 Εφόσον το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs αποτελεί δικονομική διάταξη που πρέπει να εφαρμόζεται με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις καταστάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της και που μπορεί να εφαρμοστεί τόσο σε καταστάσεις που εμπίπτουν στο εθνικό δίκαιο όσο και σε καταστάσεις που εμπίπτουν στο κοινοτικό δίκαιο, η υποχρέωση αυτή καθιστά αναγκαίο, τόσο για πρακτικούς όσο και για νομικούς λόγους, να γίνεται ομοιόμορφη ερμηνεία της από τα δικαστήρια των κρατών μελών και της Κοινότητας.
- 38 Όμως, μόνο το Δικαστήριο, ενεργώντας σε συνεργασία με τα δικαστήρια των κρατών μελών βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης, είναι σε θέση να εξασφαλίσει ομοιόμορφη ερμηνεία.

- 39 Κατά συνέπεια, η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να ερμηνεύσει το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs δεν περιορίζεται μόνο στις καταστάσεις που εμπίπτουν στο δίκαιο των σημάτων.
- 40 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα που υποβλήθηκε στην υπόθεση C-392/98 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το Δικαστήριο, επιλαμβανόμενο μιας υποθέσεως σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης, και ιδίως με το άρθρο της 177, είναι αρμόδιο να ερμηνεύσει το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs, όταν από τις δικαστικές αρχές των κρατών μελών ζητείται να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα για την προστασία δικαιωμάτων επί προϊόντων της διανοίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας TRIPs.

Επί του άμεσου αποτελέσματος του άρθρου 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs

- 41 Με το δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-392/98 και με το μοναδικό ερώτημα στην υπόθεση C-300/98, τα αιτούντα δικαστήρια ζητούν στην ουσία να πληροφορηθούν αν, και σε ποιο μέτρο, οι δικονομικές επιταγές του άρθρου 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs εισέρχονται στη σφαίρα του κοινοτικού δικαίου, οπότε, είτε κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων είτε αυτεπαγγέλτως, τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν να τις θέτουν σε εφαρμογή.
- 42 Κατά πάγια νομολογία, διάταξη συμφωνίας που συνήφθη από την Κοινότητα με τρίτες χώρες πρέπει να θεωρείται ότι έχει άμεση εφαρμογή όταν, λαμβανομένων υπόψη του κειμένου, του αντικειμένου και της φύσεως της συμφωνίας, μπορεί να συναχθεί ότι η διάταξη συνεπάγεται σαφή, συγκεκριμένη και απηλλαγμένη αιρέσεων υποχρέωση που δεν εξαρτάται, κατά την εκτέλεσή της ή ως προς τα αποτελέσματά της, από την έκδοση μεταγενέστερης πράξεως (βλ., συναφώς, τις αποφάσεις της 30ής Σεπτεμβρίου 1987, 12/86, Demirel, Συλλογή 1987, σ. 3719, σκέψη 14, και της 16ης Ιουνίου 1998, C-162/96, Racke, Συλλογή 1998, σ. I-3655, σκέψη 31).

- 43 Το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι, λαμβανομένων υπόψη της φύσεως και της οικονομίας τους, η Συμφωνία ΠΟΕ και τα παραρτήματά της κατ' αρχήν δεν περιλαμβάνονται στους κανόνες με γνώμονα τους οποίους το Δικαστήριο ελέγχει τις πράξεις των κοινοτικών οργάνων βάσει του άρθρου 173, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρου 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ) (βλ. την απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 1999, C-149/96, Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. I-8395, σκέψη 47).
- 44 Για τους ίδιους λόγους με εκείνους που το Δικαστήριο παρέθεσε στις σκέψεις 42 έως 46 της προαναφερθείσας αποφάσεως Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, οι διατάξεις της Συμφωνίας TRIPs, η οποία αποτελεί παράρτημα της Συμφωνίας ΠΟΕ, δεν έχουν «άμεσο αποτέλεσμα» υπό την έννοια ότι δεν μπορούν να δημιουργήσουν για τους ιδιώτες δικαιώματα που αυτοί θα μπορούν βάσει του κοινοτικού δικαίου να επικαλεστούν ευθέως ενώπιον των δικαστηρίων.
- 45 Όμως, η διαπίστωση ότι οι διατάξεις της Συμφωνίας TRIPs δεν έχουν υπό την έννοια αυτή «άμεσο αποτέλεσμα» δεν επιλύει πλήρως το ζήτημα που ήγειραν τα αιτούντα δικαστήρια.
- 46 Συγκεκριμένα, το άρθρο 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs αποτελεί δικονομική διάταξη που προορίζεται να τίθεται σε εφαρμογή από τα κοινοτικά και εθνικά δικαστήρια βάσει των υποχρεώσεων που ανέλαβαν τόσο η Κοινότητα όσο και τα κράτη μέλη.
- 47 Όταν πρόκειται για τομέα όπου η Συμφωνία TRIPs έχει εφαρμογή και όπου η Κοινότητα έχει ήδη νομοθετήσει, όπως συμβαίνει με τον τομέα των σημάτων, από την προαναφερθείσα απόφαση Heipès, και ιδίως από τη σκέψη της 28, προκύπτει ότι οι δικαστικές αρχές των κρατών μελών οφείλουν βάσει του κοινοτικού δικαίου, όταν τους ζητείται να εφαρμόσουν τους ημεδαπούς κανόνες για να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα προς προστασία των δικαιωμάτων που εμπίπτουν σε έναν τέτοιο τομέα, να το πράττουν στο μέτρο του δυνατού υπό το πρίσμα του κειμένου και του σκοπού του άρθρου 50 της Συμφωνίας TRIPs.

- 48 Αντιθέτως, όταν πρόκειται για τομέα όπου η Κοινότητα δεν έχει ακόμη νομοθετήσει και ο οποίος, κατά συνέπεια, ανήκει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, η προστασία των δικαιωμάτων επί των προϊόντων της διανοίας και τα μέτρα που λαμβάνονται προς τούτο από τις δικαστικές αρχές δεν εμπίπτουν στο κοινοτικό δίκαιο. Κατά συνέπεια, το κοινοτικό δίκαιο ούτε υπαγορεύει ούτε αποκλείει το να αναγνωρίσει η έννομη τάξη κράτους μέλους στους ιδιώτες το δικαίωμα να στηριχθούν ευθέως στον κανόνα του άρθρου 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs ή το να επιβάλει στα δικαστήρια την υποχρέωση να εφαρμόζουν τον κανόνα αυτόν αυτεπαγγέλτως.
- 49 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο ερώτημα που υποβλήθηκε στην υπόθεση C-392/98 και στο μοναδικό ερώτημα που υποβλήθηκε στην υπόθεση C-300/98 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι:
- όταν πρόκειται για τομέα όπου η Συμφωνία TRIPs έχει εφαρμογή και όπου η Κοινότητα έχει ήδη νομοθετήσει, οι δικαστικές αρχές των κρατών μελών οφείλουν βάσει του κοινοτικού δικαίου, όταν τους ζητείται να εφαρμόσουν τους ημεδαπούς κανόνες για να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα προς προστασία των δικαιωμάτων που εμπίπτουν σε έναν τέτοιο τομέα, να το πράττουν στο μέτρο του δυνατού υπό το πρίσμα του κειμένου και του σκοπού του άρθρου 50 της Συμφωνίας TRIPs, αλλά
  - όταν πρόκειται για τομέα όπου η Κοινότητα δεν έχει ακόμη νομοθετήσει και ο οποίος, κατά συνέπεια, ανήκει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, η προστασία των δικαιωμάτων επί των προϊόντων της διανοίας και τα μέτρα που λαμβάνονται προς τούτο από τις δικαστικές αρχές δεν εμπίπτουν στο κοινοτικό δίκαιο. Κατά συνέπεια, το κοινοτικό δίκαιο ούτε υπαγορεύει ούτε αποκλείει το να αναγνωρίσει η έννομη τάξη κράτους μέλους στους ιδιώτες το δικαίωμα να στηριχθούν ευθέως στον κανόνα του άρθρου 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs ή το να επιβάλει στα δικαστήρια την υποχρέωση να εφαρμόζουν τον κανόνα αυτόν αυτεπαγγέλτως.

Επί της ερμηνείας του όρου «δικαίωματα [επί των προϊόντων της διανοίας]»

- 50 Το αντικείμενο του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-392/98 είναι να καθοριστεί αν το δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη βάσει των γενικών διατάξεων του εθνικού δικαίου περί αδίκων πράξεων, και ειδικότερα περί αθεμίτου ανταγωνισμού, προκειμένου ένα βιομηχανικό σχέδιο να προστατευθεί από μια απομίμηση, πρέπει να χαρακτηριστεί ως «δικαίωμα [επί των προϊόντων της διανοίας]» υπό την έννοια του άρθρου 50, παράγραφος 1, της Συμφωνίας TRIPS.
- 51 Με τη διατύπωση αυτή, το ερώτημα έχει δύο πτυχές. Πρώτον, πρέπει να καθοριστεί αν ένα βιομηχανικό σχέδιο, όπως το επίμαχο στην υπόθεση C-392/98, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας TRIPS. Σε καταφατική περίπτωση, πρέπει, δεύτερον, να καθοριστεί αν το δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη βάσει των γενικών διατάξεων του εθνικού δικαίου, όπως αυτές των οποίων έγινε επίκληση στην κύρια δίκη, για να προστατευθεί ένα σχέδιο από μια απομίμηση συνιστά «δικαίωμα» επί των προϊόντων της διανοίας υπό την έννοια του άρθρου 50 της Συμφωνίας TRIPS.
- 52 Όσον αφορά την πρώτη πτυχή, το αιτούν δικαστήριο τόνισε ορθώς ότι, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, της Συμφωνίας TRIPS, ο περιλαμβανόμενος στο άρθρο της 50 όρος «[προϊόντα της διανοίας]» καλύπτει όλους τους τομείς προϊόντων της διανοίας που αποτελούν αντικείμενο των τμημάτων 1 έως 7 του μέρους II της Συμφωνίας TRIPS. Το τμήμα 4 αφορά τα «Βιομηχανικά σχέδια».
- 53 Το άρθρο 25 της Συμφωνίας TRIPS καθορίζει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να τύχει ένα βιομηχανικό σχέδιο προστασίας βάσει της Συμφωνίας TRIPS. Το άρθρο 26 αφορά τη φύση της προστασίας, τυχόν εξαιρέσεις και τη διάρκεια της προστασίας.
- 54 Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εκτιμήσει αν το επίμαχο στην κύρια δίκη βιομηχανικό σχέδιο πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 25 της Συμφωνίας TRIPS.

55 Όσο για τη δεύτερη πτυχή του ζητήματος, η Συμφωνία TRIPs δεν περιέχει ρητό ορισμό του τί συνιστά, έστω και υπό την έννοια της Συμφωνίας αυτής, «δικαίωμα [επί των προϊόντων της διανοίας]». Κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο ο όρος αυτός, ο οποίος χρησιμοποιείται σε πολλά σημεία στο προοίμιο και στο κείμενο της Συμφωνίας TRIPs, να ερμηνευθεί εντός του πλαισίου της υπό το πρίσμα του αντικειμένου της και του σκοπού της.

56 Κατά το πρώτο εδάφιο του προοιμίου της, σκοπός της Συμφωνίας TRIPs είναι «να περιορίσει τα φαινόμενα που συνεπάγονται στρεβλώσεις και εμπόδια για το διεθνές εμπόριο (...) λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να προωθηθεί η αποτελεσματική και επαρκής προστασία των δικαιωμάτων [επί των προϊόντων της διανοίας], καθώς επίσης να διασφαλισθεί ότι τα μέτρα και οι διαδικασίες για την επιβολή των δικαιωμάτων [επί των προϊόντων της διανοίας] δεν καταλήγουν να αποτελούν από μόνα τους φραγμούς για το νόμιμο εμπόριο». Στο δεύτερο εδάφιο του προοιμίου της, τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την ανάγκη θεσπίσεως νέων κανόνων και ρυθμίσεων σχετικά με:

«(...)

β) την καθιέρωση επαρκών προτύπων και αρχών όσον αφορά τη θεσμοθέτηση, την έκταση και τη χρήση των δικαιωμάτων [επί των προϊόντων της διανοίας] στον τομέα του εμπορίου·

γ) την καθιέρωση αποτελεσματικών και πρόσφορων μέσων για την επιβολή των δικαιωμάτων [επί των προϊόντων της διανοίας] στον τομέα του εμπορίου, λαμβανομένων υπόψη των διαφορών που υφίστανται σχετικά στις έννομες τάξεις των διαφόρων χωρών·

(...)».

- 57 Στο τρίτο και τέταρτο εδάφιο του προοιμίου της Συμφωνίας TRIPs, τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν «την ανάγκη θεσμοθέτησης ενός πολυμερούς συστήματος αρχών, κανόνων και ρυθμίσεων για την αντιμετώπιση του διεθνούς εμπορίου προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο απομίμησης ή παραποίησης» και το γεγονός ότι «τα δικαιώματα [επί των προϊόντων της διανοίας] είναι δικαιώματα του ιδιωτικού δικαίου».
- 58 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της Συμφωνίας TRIPs, το οποίο αφορά τη «Φύση και [την] έκταση των υποχρεώσεων», ορίζει ότι τα μέλη είναι ελεύθερα να καθορίσουν την κατάλληλη μέθοδο για να τεθούν σε εφαρμογή οι διατάξεις της Συμφωνίας αυτής στο πλαίσιο των νομικών τους συστημάτων και πρακτικών.
- 59 Το άρθρο 62 της Συμφωνίας TRIPs, το οποίο αποτελεί το μέρος IV που επιγράφεται «Απόκτηση και διατήρηση των δικαιωμάτων [επί των προϊόντων της διανοίας] και συναφείς διαδικασίες μεταξύ των μερών», ορίζει στις παραγράφους του 1 και 2 ότι τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να εξαρτούν την απόκτηση ή διατήρηση των δικαιωμάτων επί των προϊόντων της διανοίας από την τήρηση λογικών διαδικασιών και διατυπώσεων, περιλαμβανομένων των διαδικασιών αναγνώρισεως ή καταχωρίσεως του δικαιώματος. Αντιθέτως, τέτοιες διαδικασίες δεν αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση ή διατήρηση δικαιώματος επί των προϊόντων της διανοίας υπό την έννοια της Συμφωνίας TRIPs.
- 60 Από όλες τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτει ότι η Συμφωνία TRIPs αφήνει στα συμβαλλόμενα μέρη, στο πλαίσιο των νομικών τους συστημάτων και ιδίως αυτών του ιδιωτικού δικαίου, τη φροντίδα να καθορίσουν λεπτομερώς τα συμφέροντα που θα προστατεύονται βάσει της Συμφωνίας TRIPs ως «δικαιώματα [επί των προϊόντων της διανοίας]» και τη μέθοδο προστασίας τους, υπό την προϋπόθεση, αφενός, ότι η προστασία αυτή είναι αποτελεσματική, ιδίως για να αποτραπεί το εμπόριο παραποιημένων εμπορευμάτων, και, αφετέρου, ότι η προστασία δεν οδηγεί σε στρεβλώσεις ή εμπόδια στο διεθνές εμπόριο.

61 Η προσφυγή στη δικαιοσύνη, για να εμποδιστεί μια φερόμενη απομίμηση βιομηχανικού σχεδίου, να μην μπορεί να χρησιμεύσει για την αποτροπή του εμπορίου παραποιημένων προϊόντων, πλην όμως μπορεί και να εμποδίσει το διεθνές εμπόριο.

62 Επομένως, το δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη βάσει των γενικών διατάξεων του εθνικού δικαίου περί αδίικων πράξεων, και ειδικότερα περί αθεμίτου ανταγωνισμού, προκειμένου ένα βιομηχανικό σχέδιο να προστατευθεί από μια απομίμηση, μπορεί να χαρακτηριστεί ως «δικαίωμα [επί των προϊόντων της διανοσίας]» υπό την έννοια του άρθρου 50, παράγραφος 1, της Συμφωνίας TRIPs.

63 Από όλα τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι στο τρίτο ερώτημα που υποβλήθηκε στην υπόθεση C-392/98 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs αφήνει στα συμβαλλόμενα μέρη, στο πλαίσιο των νομικών τους συστημάτων, τη φροντίδα να διευκρινίσουν αν το δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη βάσει των γενικών διατάξεων του εθνικού δικαίου περί αδίικων πράξεων, και ειδικότερα περί αθεμίτου ανταγωνισμού, προκειμένου ένα βιομηχανικό σχέδιο να προστατευθεί από μια απομίμηση, πρέπει να χαρακτηριστεί ως «δικαίωμα [επί των προϊόντων της διανοσίας]» υπό την έννοια του άρθρου 50, παράγραφος 1, της Συμφωνίας TRIPs.

Επί των δικαστικών εξόδων

64 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ολλανδική, η Δανική, η Ισπανική, η Γαλλική και η Πορτογαλική Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και το Συμβούλιο και η Επιτροπή, που υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους των κυριών δικών τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, σ' αυτά εναπόκειται να αποφανθούν επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλαν με διάταξη της 25ης Ιουνίου 1998 το Arrondissementsrechtbank 's-Gravenhage και με απόφαση της 30ής Οκτωβρίου 1998 το Hoge Raad der Nederlanden, αποφαινεται:

- 1) Το Δικαστήριο, επιλαμβανόμενο μιας υποθέσεως σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ, και ιδίως του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), είναι αρμόδιο να ερμηνεύσει το άρθρο 50 της Συμφωνίας για τα δικαιώματα επί των προϊόντων της διανοίας στον τομέα του εμπορίου (Συμφωνίας TRIPs), η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας, κατά το μέρος που αφορά θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, όταν από τις δικαστικές αρχές των κρατών μελών ζητείται να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα για την προστασία δικαιωμάτων επί προϊόντων της διανοίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας TRIPs.
- 2) Όταν πρόκειται για τομέα όπου η Συμφωνία TRIPs έχει εφαρμογή και όπου η Κοινότητα έχει ήδη νομοθετήσει, οι δικαστικές αρχές των κρατών μελών οφείλουν βάσει του κοινοτικού δικαίου, όταν τους ζητείται να εφαρμόσουν τους ημεδαπούς κανόνες για να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα προς προστασία των δικαιωμάτων που εμπίπτουν σε έναν τέτοιο τομέα, να το πράττουν στο μέτρο του δυνατού υπό το πρίσμα του κειμένου και του σκοπού του άρθρου 50 της Συμφωνίας TRIPs.

Όταν πρόκειται για τομέα όπου η Κοινότητα δεν έχει ακόμη νομοθετήσει και ο οποίος, κατά συνέπεια, ανήκει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, η προστασία των δικαιωμάτων επί των προϊόντων της διανοίας και τα μέτρα που λαμβάνονται προς τούτο από τις δικαστικές αρχές δεν εμπίπτουν στο κοινοτικό δίκαιο. Κατά συνέπεια, το κοινοτικό δίκαιο ούτε υπαγορεύει ούτε αποκλείει το να αναγνωρίσει η έννομη τάξη κράτους μέλους στους ιδιώτες το δικαίωμα να στηριχθούν ευθέως στον κανόνα του άρθρου 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs ή το να επιβάλει στα δικαστήρια την υποχρέωση να εφαρμόζουν τον κανόνα αυτόν αυτεπαγγέλτως.

- 3) Το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs αφήνει στα συμβαλλόμενα μέρη, στο πλαίσιο των νομικών τους συστημάτων, τη φροντίδα να διευκρινίσουν αν το δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη βάσει των γενικών διατάξεων του εθνικού δικαίου περί αδικών πράξεων, και ειδικότερα περί αθεμίτου ανταγωνισμού, προκειμένου ένα βιομηχανικό σχέδιο να προστατευθεί από μια απομίμηση, πρέπει να χαρακτηριστεί ως «δικαίωμα επί των προϊόντων της διανοίας» υπό την έννοια του άρθρου 50, παράγραφος 1, της Συμφωνίας TRIPs.

Rodríguez Iglesias

Gulmann

La Pergola

Wathelet

Σκουρής

Edward

Puissochet

Jann

Sevón

Schintgen

Macken

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Δεκεμβρίου 2000.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias